

Dagaktivitetssenter
for demenssjuke -
erfaring

Alzheimerdag Hedmark 21.09.17

Toril Midtbø, førstelektor HVL og 20 % stilling i Førde kommune

Høgskulen
på Vestlandet

Heime så lenge du ønskjer!

02.10.2017

Førde kommune
- Ei drivkraft med menneska i sentrum

Frå omsorgsplan til demensplan...

- Personar med demens er den største diagnosegruppa blant brukarar av kommunale omsorgstenester

Dagaktivitetssenteret

- › Hovedvekta i tilbudet er miljøtiltak som fysisk og psykisk stimuleing, rett ernæring og observasjon av helsetilstanden og funksjonsnivået.
- › «*Tilbudet skal aktivisere og stimulere, gi gode opplevelser og meningsfulle hverdager. Det kan samtidig avlaste de nærmeste for omsorgsoppgaver på dagtid, og bidra til at familie og ektefelle kan stå i en krevende omsorgssituasjon.*» (Demensplan 2015, s. 7).

Pårørende

Samarbeid med pårørende – nokre døme

- Telefonkontakt, SMS eller epost med pårørende minst ein gong i veka. Utveksle foto.
- Kommunikasjonsbok som skal nyttast minst ein gong i veka
- Individuelle støttesamtaler: faste og «akutte», lågterskeltilbod viktig
- Tilby fellesskap/ møteplass; ettermiddagskaffien, delta på turar ...
- Fleire tiltak sjå: <http://www.utviklingssenter.no/utviklingssenter-for-sykehjem-og-hjemmetjenester-i-sogn-og-fjordane.4890692-178465.html>, og frå dagaktivitetssenteret <http://www.utviklingssenter.no/veglo-5-eit-dagtilbod-for-menneske-med-demens.5637877-176146.html>

Ta kontakt med helsetenesta tidleg!

- › «eg trudde ikkje vi hadde bruk for Veglo før far hadde vore der ei stund»
«på dagaktivitetssenteret får mor hjelp til å takle dei andre dagane»
«dagaktivitetssenteret gir hjelp til å halde ved like det som fungerer»

(Pårørande ved dagaktivitetssenteret seier)

Støttekontakt og frivillige

«Det å vere på Veglo synte seg å bli ei stor glede. Eg vart dregen med inn i eit positivt felleskap saman med andre frivillige, brukarar og tilsette på Veglo» (sagt av ein frivillig)

Støttekontakt og frivillige - nokre erfaringar

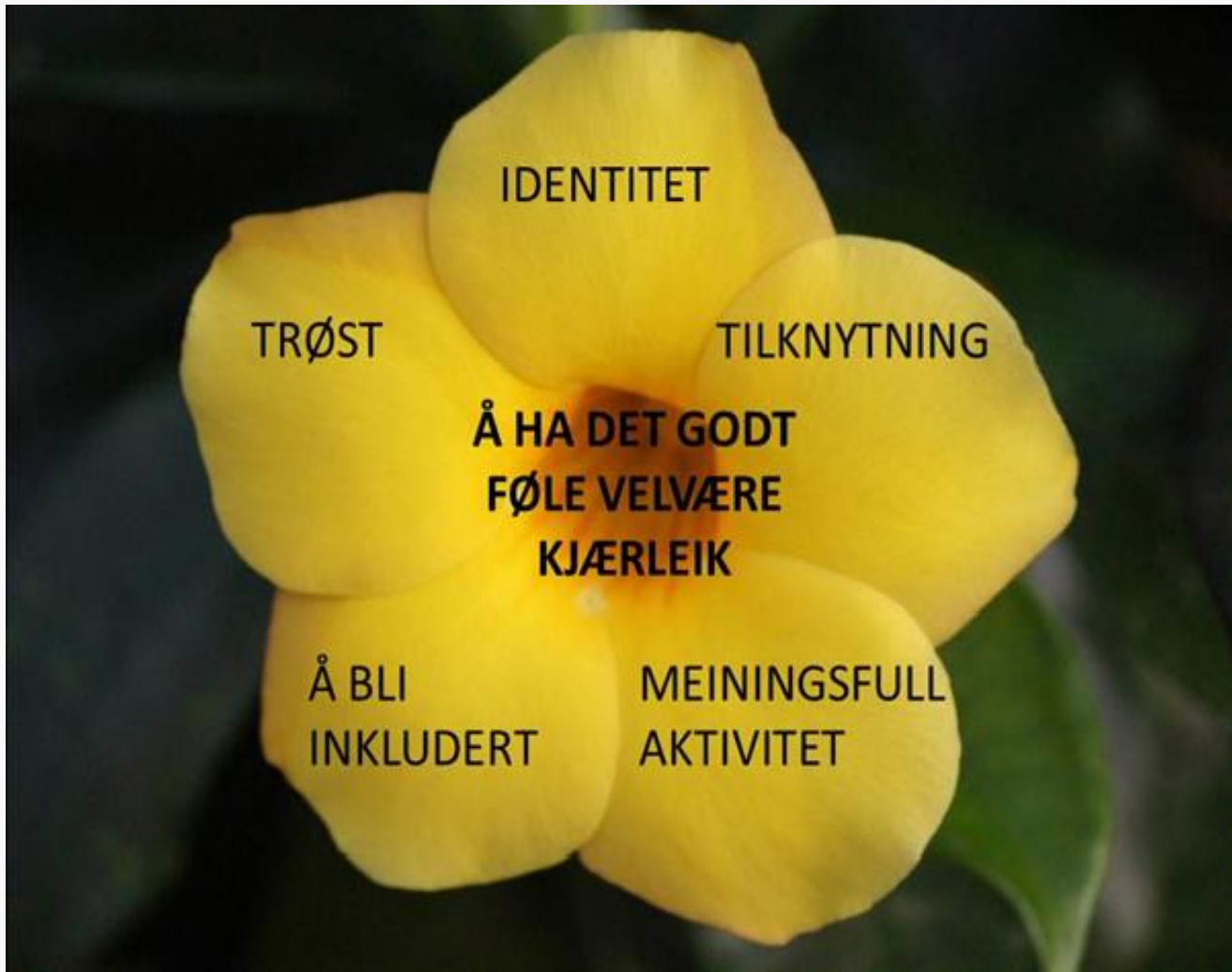
- › **Vi tilbyr møtepunkt, opplæring og oppfølging**
 - inviterer den frivillige til kaffistund på dagaktivitetssenteret – bli kjend
 - opplæring i samhandling med demenssjuke; kommunikasjon, høvelege aktivitetar, korleis takle uro osv.
 - informasjonsmateriell; verdigrunnlag i tenesta, informasjon om sjukdommen demens, aktuelle artiklar m.m.
 - frivillige medarbeidarar og støttekontaktar deltek på pårørandeskule, kurs for aktivitetsvenn m.m.

Vår firbeinte frivillige!

Bella gjer ikkje
forskjell på folk!

Verdigrunnlag/ Personsentrert omsorg

Trøst, meining

«Heimkjensle»

- Sjø Norberg 2016

Lukt av kaffi, frukost med lokalavis

- senkar «kvardagsstresset»
- starten på dagen er ofte ei «kritisk» tid

Inklusjon

Identitet

God kunnskap om livshistorie og gjenta den for pasienten

Tilknytning
Felleskap
med
menneske
på eigen
alder og
andre

Meiningsfulle aktivitetar

Meiningsfulle aktivitetar

**Skape
meistringskjensle**

**Eigen
produsert mat**

Balanse
mellom
aktivitet
og kvile
er viktig

Skape gode
augneblinkar
og dele dei

Oppsummering: vår erfaring så langt

- › Tydeleg verdigrunnlag
- › fokus: aktivitet - pårørandearbeid - frivillige/ støttekontakt – å komme tidleg inn
- › Brei kunnskap: medisinsk... vektlegge førebygging...Etisk refleksjon, arbeide «kreativt», kulturell kunnskap...
- › Gode samarbeidsevner, med lege, demensteam, heimeteneste, spesialisthelseteneste, pårørende, frivillige osv.
- › Handlingsrom; heimebesøk, rask omstilling for å hjelpe i utfordrande situasjonar på dagaktivitetssenteret og ofte i heimesituasjonen ...
- › Samarbeid høgskule - praksisfelt
- › Økonomisk støtte via sentrale føringar: Demensplan 2015, 2020; Meld. St. 29 (2012-2013) m.fl.

Den gyldne regel

«Make you or break you»

Nyttig litteratur og anna (1)

- › Brooker, D. (2013). *Personsentrert demensomsorg*. Tønsberg: Aldring og helse
- › Bruun Wyller, T. (2015). *Geriatrici. En medisinsk lærebok*. Oslo: Gyldendal
- › Demensplan 2020. *Et meir demensvennlig samfunn*. Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet
- › Engedal, K. og Hanevold Bjørkløf, G. (2014). *Depresjon hos eldre*. Stavanger: Hertervig Forlag
- › Førde, R. (2003). Alderdom, verdighet og etikk. I: *Omsorg. Norsk Tidsskrift for palliativ medisin* nr. 3
- › Hjort, P. (2007). Alderdommen: Hvordan jeg opplever den og møter den. I: *Omsorg*. Nr. 3/2007
- › Hynninen, M. J. (2011). Når verden blir uforståelig og skremmende: Angst hos mennesker med demens. I: *Demens & Alderspsykiatri*, 15(1), 7-11.
- › Meld. St. 29 (2012-2013). *Morgendagens omsorg*. Helse- og omsorgsdepartementet. <http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/regpubl/stmeld/2012-2013/meld-st-29-20122013.html?id=723252>
- › Midtbø, T. og Kvaale, G. (2010). Perspektiv på samspel, kontinuitet og kvalitet i omsorgstenester for pasientar med demens i heimetenesta. *Norsk Tidsskrift for Sykepleieforskning*, 12 (3) s. 37-47.

Nyttig litteratur og anna (2)

- › Norberg, A. (2016). Identitetsverdighet hos personer med demens. I: *Demens og alderspsykiatri nr. 4 2016*
- › Söderhamn, U. Landmark, B., Aasgaard, L., og Söderhamn, O. (2012). Volunteering in dementia care – a Norwegian phenomenological study. I. *Journal of Multidisciplinary Healthcare* 2012:5 61-67.
- › Wogn-Henriksen, K. (2012). «Du må ... skape deg et liv.»: *En kvalitativ studie om å oppleve og leve med demens basert på intervjuer med en gruppe personer med tidlig debuterende Alzheimers sykdom*». Avhandling for graden philosophia doctor. Psykologisk institutt. Trondheim. Henta frå: <http://ntnu.diva-portal.org/smash/get/diva2:561755/FULLTEXT01.pdf>
- › St.meld. nr 47 (2008–2009). *Samhandlingsreformen: rett behandling – på rett sted – til rett tid*. Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet
- › <http://www.aldringoghelse.no/demens>
- › <http://nasjonalforeningen.no/demens/> Her er mange gode tips om kommunikasjon
- › Sjå også *Utviklingsssenter for sjukeheim og heimetjenester i Sogn og Fjordane* <http://www.utviklingssenter.no/utviklingssenter-for-sykehjem-og-hjemmetjenester-i-sogn-og-fjordane.4890692-178465.html>, og frå dagaktivitetssenteret <http://www.utviklingssenter.no/veglo-5-eit-dagtilbod-for-menneske-med-demens.5637877-176146.html>
- › Personsentrert omsorg (blomst) er omarbeida etter Anne Marie Mork Rokstad: Demens i sykehjem. Hvordan utvikle personsentrert omsorg?